

را دریند، پام را مجروح ساخت و مرا از نماز با شما بازداشت. آن حضرت (ص) فرمودند: «کشتن سگ هار واجب است.» رسول اکرم (ص) فرمودند: «کسی که سگی را ببندد هر روز از عملش قیراطی (مقداری) کم شود، جز سگ موزی...»

ذبح حیوانات

یکی از اموری که در روح انسان اثر تربیتی دارد، شغل و محیط شغلی است که به‌طور طبیعی و به‌مرور بر اثر تکرار آن عمل، آثار تخریبی و یا سازندگی خود را بر روی نفس، خواهد گذاشت و به همین دلیل، برخی شغل ها و انجام برخی کارها در اسلام مکروه است که شغل ذبح کردن حیوانات یکی از آنهاست.

در روایت مفصلی اسحاق بن عمار از امام صادق علیه السلام سوال می‌کند که خداوند به من پسری داده، شما دوست دارید پسر من چه کاره شود؟ حضرت، فرمایشاتی دارند. تا این‌که می‌فرمایند: «... وَ لَا تُسَلِّمُهُ جَزَّارًا فَإِنَّ الْجَزَّارَ تُسَلِّمُ مِنْهُ الرَّحْمَةَ...» «فرزندت را به کار سلاخی نگمار، چرا که چنین شخصی مهربانی‌اش را از دست می‌دهد.» و یا در بیان دیگری پیامبر گرامی اسلام صلی الله علیه و آله و سلم فرموده‌اند: «... وَ أَمَّا الْقَضَابُ فَإِنَّهُ يَذْبَحُ حَتَّى تَذْهَبَ الرَّحْمَةُ مِنْ قَلْبِهِ»، «قصاب آن قدر ذبح می‌کند تا مهر و عطوفت از دلش می‌رود.»

در این روایت، منظور از قصابی که مکروه است، صرفاً گوشت فروشی نیست، بلکه کسی است‌که شغلش ذبح و کشتار حیوانات است.

بیانیه جهانی حقوق حیوانات

بیانیه جهانی حقوق حیوانات رسماً در تاریخ ۱۵ اکتبر ۱۹۷۸ در شورای مرکزی یونسکو انتشار یافت. مفاد این بیانیه توسط اتحادیه بین‌المللی حقوق حیوانات در سال ۱۹۸۹ مورد تجدید نظر قرار گرفت و در سال ۱۹۹۰ بر رئیس مجمع عمومی یونسکو، تسلیم و در همان سال، منتشر شد.

ماده (۱) تمامی حیوانات دارای حقوق مساوی برای زندگی کردن تحت عنوان عادل زیستی هستند، این حقوق مساوی، گونه‌های مختلف و خاصی را تحت الشعاع قرار نمی‌دهد.

ماده (۲) به حق زندگی تمامی حیوانات باید احترام گذاشته شود.

ماده (۳):
۱. حیوانات نباید در معرض برخورد‌های بد و اعمال بیرحمانه قرار گیرند.
۲. اگر نیاز به کشتن حیوانی باشد، این عمل باید آنسی، بدون درد و بدون درک حیوان صورت گیرد.
۳. با جسد یک حیوان با شایستگی باید برخورد شود.

ماده (۴):
۱. حیوانات وحشی حق زندگی و تولید مثل آزادانه در محیط طبیعی زیستگاهشان را دارند.
۲. محرومیت طولانی مدت از آزادی برای حیوانات وحشی، شکار کردن و ماهی گرفتن تجربی به عنوان سرگرمی و نیز هرگونه استفاده از حیوانات وحشی به دلایلی که حیاتی نباشد، مغایر با این حق بنیادی است.

ماده (۵):
۱. هر حیوانی که به انسان وابسته است باید به شایستگی نگهداری و مراقبت گردد.
۲. حیوانات وابسته به انسان تحت هیچ شرایطی نباید به طور غیر منصفانه ای ترک و یا کشته شوند.
۳. هر گونه ازدیاد نسل واستفاده از حیوانات باید طبق احترام به ساختار ویژه فیزیولوژی و رفتاری آن گونه باشد.
۴. در نمایشگاه ها، نمایش ها و فیلم هایی که حیوانات در آن شرکت دارند، باید منزلت آنها محترم شمرده شود و عاری از هر خشونتی باشد.

ماده (۶):
۱. هرگونه آزمایش زجرآوری روی حیوانات چه به صورت فیزیکی و چه روحی تجاوز به حقوق حیوانات محسوب می‌گردد.
۲. روش های جایگزین باید پیشرفته بوده و اصولی انجام گیرند.

ماده (۷) هرگونه عمل غیر ضروری که باعث مرگ حیوانی گردد یا هر گونه تصمیمی که منجر به این عمل گردد، جنایت علیه زندگی تلقی می‌شود.

ماده (۸)
۱. هر گونه عمل مغایر با بقای گونه های حیوانات وحشی و یا هر گونه تصمیمی که منتهی به این امر گردد کشتار دسته جمعی تلقی می‌گردد.
۲. کشتار حیوانات وحشی، آلوده کردن و نابودی زیستگاه هایشان، قتل عام محسوب می‌گردد.

ماده (۹)
۱. شرایط قانونی ویژه حیوانات و حقوق آنان توسط قانون مشخص می‌شود.
۲. محافظت و حفظ امنیت حیوانات بر عهده سازمان های دولتی است.

ماده (۱۰) مراکز تربیتی و مدارس مکلف به آموزش مطالبی مبتنی بر احترام گذاشتن، مراعات و درک حیوانات از دوران طفولیت به شهروندان خود هستند.

همه‌گیری گسترده آنفلوآنزای پرندگان

در اثر تحت تیپ H5N8

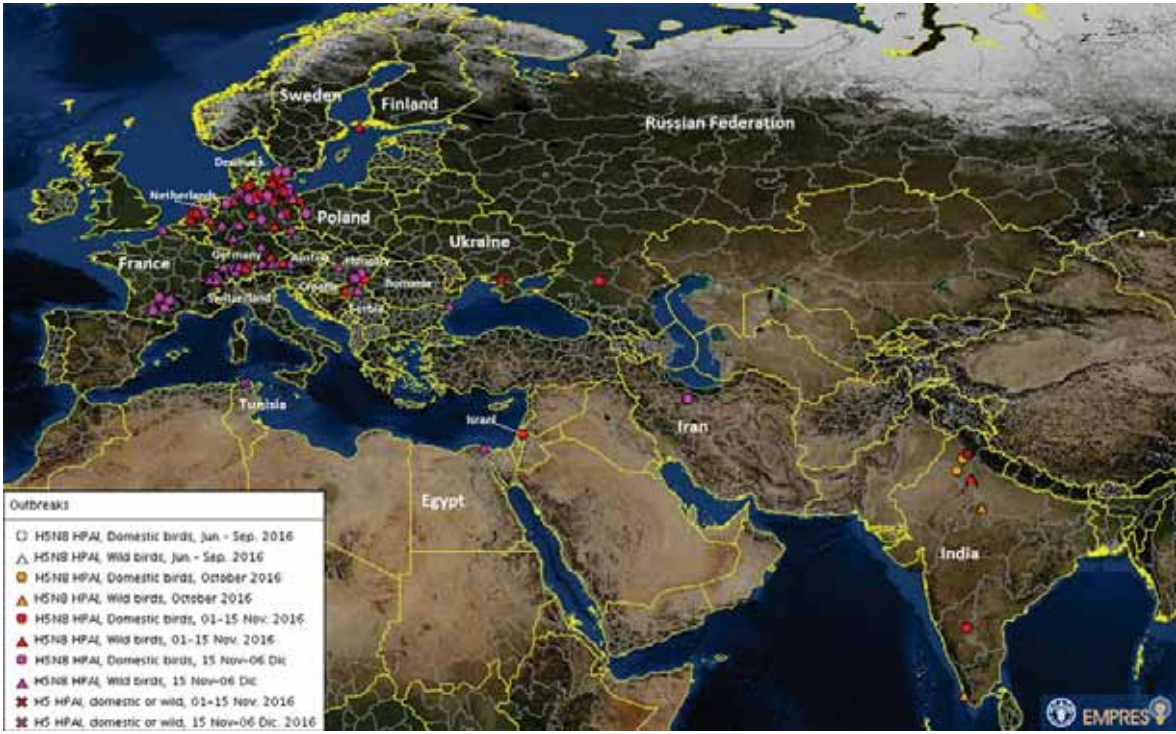
دنیا را غافلگیر کرد

دکتر سید علی غفوری

متخصص بهداشت و بیماری های پرندگان سازمان دامپزشکی کشور

ورود ویروس آنفلوآنزای پرندگان تحت تیپ H5N8 به داخل کشورها از طریق پرندگان مهاجر می باشد. علت شیوع این ویروس در کشور، فرهنگ رایج صید و فروش پرندگان وحشی و اختلاط آنها با طیور روستایی یا صنعتی به طور مستقیم یا غیر مستقیم می باشد. همچنین ورود ویروس به مزارع پرورش طیور صنعتی قطعاً به دلیل عدم رعایت اصول امنیت زیستی بوده که در این زمینه مزارع مرغ تخمگذار به دلایل متعدد آسیب پذیرتر می باشند. کنترل کامل این بیماری علاوه بر رعایت امنیت زیستی در واحدهای نگهداری وپرورش طیور اعم از روستایی و صنعتی، منوط به حذف کانون های آلوده و کاهش جمعیت طیور در معرض خطر در منطقه آلوده می باشد.

شود که پرندگان اهلی در مناطق عاری از تالاب و زیستگاه پرندگان مهاجر نیز درگیر بیماری شده اند که نحوه چگونگی انتقال آلودگی نامشخص اعلام شده است.

راههای کنترل و ریشه کنی بیماری

با توجه به تجربیات جهانی و کشوری ضروری است تولید کنندگان طیور با هدف جلوگیری از ورود آلودگی به واحدهای خود اصول امنیت زیستی را با توجه به موارد ذیل رعایت نمایند:
تماس مستقیم یا غیر مستقیم واحد خود با پرندگان وحشی اعم از مهاجر یا آزادپرواز را قطع نمایند.

از تاسیس و ایجاد هرگونه فضا یا شرایط جذاب برای پرندگان وحشی در درون و اطراف واحد خود جدا خودداری کند.

از ورود وسایل نقلیه ازقبیل خودروی حمل تخم مرغ و کود حتی المقذور خودداری نموده و در شرایط ضروری ضد عفونی کامل این وسایل صورت پذیرد.

دسترسی افراد و تجهیزات را به داخل سالن های پرورشی به حداقل رساننده و درصورت ضرورت اقدامات بهداشتی ازقبیل دوش و تعویض لباس و کفش برای افراد و نیزضدعفونی تجهیزات مختلف ، دان و ابلازم الاجرا گردد.

از ورود پرندگان جدید به داخل مجموعه خود بدون اطلاع از منبع تهیه و نیز آگاهی از نتایج آزمایشات مورد نیاز جدا خودداری نمایند.

هرگونه بیماری یا تلفات مشکوک بخصوص به شکل ناگهانی را بی درنگ به دامپزشکی دولتی گزارش نمایند.

در هر شرایطی نسبت به حذف یا دفن بهداشتی کود و تلفات اقدام نمایند.

نتیجه گیری کلی

ورود این ویروس به داخل کشورها از طریق پرندگان مهاجر می باشد.

علت شیوع ویروس در کشور فرهنگ رایج صید و فروش پرندگان وحشی و اختلاط آنها با طیور روستایی یا صنعتی بطور مستقیم یا غیر مستقیم می باشد.

ورود ویروس به مزارع پرورش طیور صنعتی قطعاً به دلیل عدم رعایت اصول امنیت زیستی بوده که در این زمینه مزارع مرغ تخمگذار بدلیل متعدد آسیب پذیرتر می باشند.

کنترل کامل بیماری علاوه بر رعایت امنیت زیستی در واحدهای نگهداری وپرورش طیور اعم از روستایی و صنعتی، منوط به حذف کانون های آلوده و کاهش جمعیت طیور در معرض خطر در منطقه آلوده می باشد.

از مناطق شمال شرقی به نواحی جنوب غربی پیروز کرده و عامل گسترش و انتقال بیماری بین کشورها و حتی مناطق متفاوت یک کشور می باشند.

علت شیوع و انتشار ویروس

انتقال ویروس بین پرندگان وحشی و اهلی بطور مستقیم و غیر مستقیم صورت می پذیرد زیرا ویروس به فراوانی از طریق مدفوع دفع می گردد. واحد های پرورشی مبتلا در کشور های اروپایی همگی در نزدیکی تالاب ها و زیستگاه هایی بوده اند که تلفات پرندگان وحشی در آنها دیده شده است. لذا آلودگی یا ازطریق تماس مستقیم با پرنده آلوده و یا از طریق آب،خوراک،وسایل و کفش و لباس آلوده به مدفوع و ترشحات پرندگان مبتلا منتقل می گردد.متعاقباً ویروس از طریق پرنده زنده،وسایل نقلیه ، تجهیزات، خوراک و کفش و لباس آلوده بازدید کنندگان و نیز موجودات زنده واسط از واحدی به واحد دیگر منتقل می گردد.در هر صورت عدم رعایت کامل اصول امنیت زیستی مشخص ترین عامل ورود ویرس به واحد مرغداری و انتشار آن در یک منطقه می باشد.

تاریخچه بیماری در ایران

اولین گزارش بیماری در کشور از استان تهران در تاریخ ۹۵/۸/۲۲ مصادف با ۱۲ نوامبر ۲۰۱۶دریافت گردید. بر اساس آزمایشات انجام شده در آزمایشگاه مرکز تشخیص سازمان دامپزشکی ویروس H۵N۸ تشخیص داده شدو برابر آزمایشات تکمیلی انجام شده و تعیین توالی ژنتیکی بخشی از ژن های H و N ویروس، شباهت ۱۰۰ درصدی با ویروس روسیه و شباهت ۹۹ درصدی با ویروس های اروپا در سال ۲۰۱۶ دارد. متعاقباً بیماری از استانهای البرز،ادریایجان شرقی،کرمانشاه، قم، مرکزی و مازندران از پرندگان مهاجر تلف شده و واحدهای تخمگذارگزارش گردیده است.

عواملی همچون وجود زیستگاههای پرندگان مهاجر به ویژه در ناحیه خزری، تراکم بالای طیوربومی دراین منطقه ودراین فصل به دلیل رونق پرورش اردک، فعالیت بازارهای فروش پرندگان زنده،تردد پرندگان آزاد پرواز، رفت و آمد خودرو حمل تخم مرغ و کودو فعالیت کارگران روستایی در واحدهای پرورش طیور صنعتینقش به سزایی دارند.در هر صورت مانند مابقی کشورها عدم رعایت اصول امنیت زیستی عامل ورود این ویروس به مزارع پرورش طیور صنعتی می باشد. در همین ارتباط در بررسی موارد بروز بیماری در تعدادی از کشورهای درگیر بعضاً مشاهده می

H۵N۸ مربوط به سال های قبل تفاوت داشته و در زیر شاخه دیگری از شاخه ۲،۳،۴،۴ قرار می گیرد. در همین ارتباط عنوان شده که بیماریزایی ویروس اخیر نسبت به ویروس سال ۲۰۱۴ بیشتر بوده و باعث بیماری و تلفات بیشتری در پرندگان وحشی در سال جاری میلادی گردیده است. این تحت تیپ جدید در مقایسه با ویروس H۵N۱ دارای حدت بالاتر و سرعت انتشار کمتر بویژه در کانون های اولیه می باشد.

علائم بالینی و یافته های کالبد گشایی

بر اساس گزارشات موجود نشانه هایی همچون کبودی شدید تاج و ریش، خونریزی سناق پا و جراحات شدید کالبد گشایی که در همه گیری های با عامل H۵N۱ مشاهده می شود حد اقل در کانونهای اولیه درگیری با تحت تیپ H۵N۸ دیده نمی شود. تنها نشانه ها، بی اشتهایی و بی حالی و گاها علائم عصبی و مرگ سریع در عرض چند ساعت می باشد. گاهی خونریزی های پتشی و تورم و خونریزی در کبد دیده می شود.

راه ورود آلودگی به کشورهای مختلف

بررسی تاریخ گزارش بیماری در کشور های مختلف در سال ۲۰۱۶ و شباهت ژنتیکی تحت تیپ عامل بیماری نشان دهنده ورود همزمان آلودگی از طریق مهاجرت پانیزی پرندگان وحشی از مناطق سردسیری شمالی به کشورهای مختلف می باشد.در خصوص ورود ویروس به هرکشور باید گفت که با توجه به وضعیت بیماری در منطقه و کشورهایی که پذیرای پرندگان مهاجر هستند و با عنایت به اینکه مخزن اصلی بیماری، پرندگان آبی و به خصوص آبی سانان مهاجر میباشند این دسته از پرندگان در مسیر مهاجرت از روسیه

